

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

(transformarea rețelei de date contabile în rețeaua privind durabilitatea agricolă și alte intervenții în actele normative din domeniul agricol)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta Lege transpune parțial (transpune: art. 1, art. 2, art. 4 (1), art. 4a (1) - (3), art. 5, art. 5a (1), art. 5b (1), art. 6 (1), (2) și (4), art. 7 (1) lit. (a) - (e) și (i) - (k), art. 8, art. 16, art. 16a, art. 16b (1)) Regulamentul (UE) nr. 1217/2009 al Consiliului din 30 noiembrie 2009 de creare a unei rețele de colectare de date contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Comunitatea Europeană, CELEX: 32009R1217, publicat în Jurnalul Oficial L 328/27 din 15 decembrie 2009, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) nr. 2023/2674 al Comisiei din 22 noiembrie 2023

Art. I. – La Articolul 32³, alineatul (12) din Legea viei și vinului nr. 57/2006 (Republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 64-68, art. 193), cu modificările ulterioare, cuvântul „Oficiului” se substituie cu cuvântul „Ministerului”;

Art. II. - La articolul 5 din Legea nr. 39/2008 privind protecția soiurilor de plante (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 99-101, art. 364), cu modificările ulterioare, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Guvernul delegă autorități administrative sau instituții publice pentru reprezentarea Republicii Moldova în Uniunea Internațională pentru Protecția Noilor Soiuri de Plante (denumită în continuare - *UPOV*), precum și în alte organizații internaționale și interguvernamentale pentru protecția soiurilor de plante.”

Art. III. - Legea nr. 105/2024 cu privire la rețeaua de colectare a informațiilor contabile agricole (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 209-212, art. 303), se modifică după cum urmează:

1. în denumirea Legii, cuvintele „colectare a informațiilor contabile agricole” se substituie cu cuvintele „date privind durabilitatea agricolă”.

2. în clauza de armonizare va avea următorul cuprins:

„Prezenta lege transpune parțial (transpune: art. 1, art. 2, art. 4 (1), art. 4a (1) - (3), art. 5, art. 5a (1) și (2), art. 5b (1) - (5), art. 6 (1), (2) și (4), art. 7(1) lit. (a) - (e) și (i) - (k), art. 8, art. 16, art. 16a, art. 16b (1)) Regulamentul (UE) nr.1217/2009 al Consiliului din 30 noiembrie 2009 de creare a unei rețele de colectare de date contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Comunitatea Europeană, CELEX: 32009R1217, L 328/27 din 15 decembrie 2009, așa cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 2023/2674 al Comisiei din 22 noiembrie 2023.”

3. pe tot parcursul textului cuvintele „rețea de informații”, la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „rețea de date”, la forma gramaticală corespunzătoare.

4. la articolul 1:

alineatul (1), cuvintele „colectare a informațiilor contabile agricole” se substituie cu cuvintele „date privind durabilitatea agricolă”.

alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Prezenta lege are drept scop crearea rețelei de date privind durabilitatea agricolă (în continuare – rețea de date), care se instituie în scopul colectării și analizării datelor privind durabilitatea activităților la nivel de exploatație care acoperă dimensiunea economică, cea de mediu și cea socială (în continuare - datele RDDA). Datele RDDA pot fi utilizate pentru a contribui la evaluarea unor aspecte suplimentare legate de durabilitatea agriculturii și pentru a aborda provocările cu care se confruntă agricultura.

(3) Datele RDDA și seturile de date prevăzute la articolul 4 alineatul (2) lit. a) și e) se utilizează pentru a efectua analize privind starea de durabilitate a agriculturii, inclusiv într-un format care să permită o evaluare comparativă. Rezultatele analizelor se pun la dispoziția publicului pe portalul guvernamental unic de date deschise, sub forma de date RDDA, agregate și anonimizate, și pe pagina web oficială a agenției prevăzută la art.4.”

se completează cu alineatul (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) Datele RDDA pot fi folosite pentru a oferi fermierilor informații sau consiliere referitoare la evaluarea comparativă, cu scopul de a facilita gestionarea exploatațiilor și de a îmbunătăți durabilitatea acestora. Publicarea rezultatelor și utilizarea datelor în scopul evaluării comparative sau al consilierii trebuie să respecte articolul 10.

(5) Autoritatea centrală în domeniul statisticii poate folosi datele RDDA ca pe o sursă de date, în conformitate cu Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială.”

5. Articolul 2 va avea următorul cuprins:

„Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

categorie de exploatații agricole – grup de exploatații agricole care aparțin aceleiași categorii în ceea ce privește tipul exploatației agricole și dimensiunea economică a acesteia, astfel cum sunt definite în tipologia exploatațiilor agricole;

colector de date - agenția de legătură sau o entitate însărcinată de agenția de legătură cu colectarea datelor RDDA;

date agregate - rezultatul unor combinații sau calcule bazate pe date referitoare la mai multe exploatații participante;

date anonimizate - date într-o formă care nu permite identificarea directă sau indirectă a persoanelor fizice sau juridice;

date individuale - date asociate unei exploatații participante care permit identificarea directă sau indirectă a exploatației sau a fermierului și care pot fi date cu caracter personal sau date privind persoanele juridice;

date pseudonimizate - date individuale care nu mai pot fi atribuite unei anumite persoane fizice sau juridice fără a se utiliza informații suplimentare, în măsura în care aceste informații suplimentare sunt stocate separat și fac obiectul unor măsuri de natură

tehnică și organizatorică menite să garanteze că datele individuale nu sunt atribuite unei persoane fizice sau juridice identificate sau identificabile;

diviziune a Rețelei de date privind durabilitatea agricolă (diviziunea RDDA) – teritoriul Republicii Moldova în întregime sau o parte a teritoriului acesteia delimitată în vederea selectării exploatațiilor agricole cu contabilitate proprie;

exploatație agricolă - o singură unitate, atât din punct de vedere tehnic, cât și economic, care are o gestiune unică și care desfășoară activități economice în agricultură, în sensul în care acești termeni sunt utilizați în general în contextul anchetelor și recensămintelor agricole;

exploatație participantă - orice exploatație agricolă în privința căreia se completează o fișă a exploatației în scopul prevăzut de prezenta Lege;

fermier – persoană fizică sau juridică a cărei exploatație agricolă este situată pe teritoriul Republicii Moldova;

fișa exploatației – formular, care urmează să fie compilat sau este deja compilat, cu date privind exploatația participantă, cu excepția legăturilor și a datelor menționate la articolul 9 alineatul (4) litera d);

producție standard – valoare standard a producției brute.”

6. articolul 4:

alineatul unic devine alineatul (1)

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Guvernul desemnează o entitate în calitate de agenție de legătură, care are următoarele atribuții:

a) informează Comitetul național și, după caz, comitetele regionale și colecții de date despre cadrul normativ aplicabil și monitorizează aplicarea corespunzătoare a acestuia;

b) elaborează planurile de selectare a exploatațiilor participante și le supune aprobării de către Comitetul național;

c) întocmește lista exploatațiilor participante și, după caz, lista colecțiilor de date capabili să completeze fișele exploatației agricole;

d) produce fișele exploatațiilor agricole;

e) verifică dacă fișele exploatațiilor agricole sunt completate corect și, dacă este necesară, să înlăture orice erori sau inexactități,

f) oferă oricărei exploatații participante posibilitatea de a obține rezultatele participării la anchetă cât mai curând posibil, dar, în orice caz, nu mai târziu de patru luni de la data la care datele au fost validate; dacă este posibil, rezultatele respective includ informații de analiză comparativă, comparând rezultatele respective cu mediile regionale, naționale sau sectoriale;

g) stabilește un plan de stimulare a participării fermierilor la rețeaua de date;

h) pune la dispoziție rezultatele obținute sub formă de date agregate și anonimizate, cum ar fi la nivel regional, național sau la nivel sectorial.”

se completează cu alineatul (2) și (3) cu următorul cuprins:

(2) Agenția de legătură are dreptul de a accesa și de a utiliza gratuit următoarele surse de date:

a) sistemul integrat de administrare și control;

b) sistemul de identificare și de înregistrare a animalelor;

c) registrul vitivinicol;

d) registrele instituite în temeiul Legii nr. 237/2023 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice;

e) datele privind desfășurarea monitorizării și evaluării programului strategice al politicii agricole;

f) după caz, evidențele la nivel de exploatație agricolă colectate pentru programelor de reducere a poluării apelor provocate de nitrații proveniți din surse agricole;

g) orice altă sursă de date accesibilă.”

(3) Dreptul de acces și de utilizare se acordă, de asemenea, în cazul în care agenția de legătură delegă unor persoane fizice sau juridice sarcini care trebuie îndeplinite în numele său.”

7. Capitolul II va avea următoarea denumire:

„Capitolul II. Colectarea datelor RDDA”

8. Articolul 5 și 6 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 5.** Anchetele

(1) Datele RDDA se colectează prin completarea fișelor exploatațiilor, în cadrul anchetelor pentru care se pot utiliza, după caz, date din sursele de date menționate la articolul 4 alineatul (2) sau metode de compilare a datelor sau abordări inovatoare pentru schimbul de date și compilarea acestora.

(2) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul agriculturii (în continuare – organ central de specialitate) aprobă măsuri de stimulare a participării la anchete.

Articolul 6. Câmpul de observație

(1) Câmpul de observație cuprinde exploatațiile cu o dimensiune economică mai mare sau egală cu un prag corespunzător uneia dintre cele mai joase limite a claselor de dimensiune economică din tipologia exploatațiilor indicată la art.8.

(2) Organ central de specialitate aprobă normele privind stabilirea pragului menționat la alin. (1). Normele respective garantează că fermele de dimensiuni economice mai mici sunt reprezentate corespunzător în planurile de selecție a exploatațiilor participante.

(3) Exploatație participantă poate deveni exploatația agricolă care:

a) se încadrează în câmpul de observație menționat la alineatul (1);

b) acceptă participarea la anchetă și comunicarea datelor RDDA;

c) este reprezentativă, împreună cu celelalte exploatații și la nivelul fiecărei diviziuni RDDA, pentru câmpul de observație.

(4) În cazuri excepționale, organul central de specialitate poate emite norme pentru a reglementa posibilele cazuri în care este probabil ca numărul exploatațiilor participante stabilit în planul de selectare a exploatațiilor participante să nu fie atins. Aceste norme nu pot conține sancțiuni pentru fermieri.”

9. la articolul 7:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Planul de selectare a exploatațiilor participante trebuie să asigure un eșantion reprezentativ din câmpul de observație.”

alineatul (2) litera b), cuvântul „elaborate” se substituie cu cuvântul „prezentate”

10. la articolul 8:

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Exploatațiile agricole se clasifică în mod uniform în conformitate cu tipologia exploatațiilor agricole aprobată de către organul central de specialitate.

(2) Tipologia exploatațiilor agricole este utilizată, în special, pentru prezentarea, după tipul de activitate agricolă și clasa de dimensiune economică, a datelor colectate prin rețeaua de date.”

alineatul (7), cuvântul „economic” se substituie cu cuvântul „lucrative”

11. articolul 9 și 10 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 9.** Fișa exploatației agricole

(1) Fiecare exploatație participantă constituie subiectul unei fișe individuale a exploatației care este identificată în rețeaua de date printr-un număr național unic.

(2) Fișa exploatației agricole completată corect trebuie să cuprindă date care să permită:

a) descrierea exploatației participante prin raportare la elementele esențiale ale factorilor de producție ai acesteia;

b) descrierea venitului exploatației în diversele sale forme;

c) descrierea situației economice, sociale și de mediu a exploatației;

d) verificarea informațiilor furnizate, prin mijloace adecvate, cum ar fi sondaj și prin controale la distanță.

(3) Datele din fișa exploatației se referă la o singură exploatație și la un singur an de raportare de 12 luni consecutive. Informațiile respective se referă la activități agricole ale exploatației înseși și la alte activități lucrative direct legate de exploatație. La elaborarea fișei exploatației nu se ia în considerare nicio informație referitoare la moșteniri, conturi private în bănci, alte proprietăți decât exploatația.

(4) Pentru a asigura faptul că datele colectate prin intermediul fișelor exploatațiilor sunt comparabile, indiferent de exploatațiile participante, organul central de specialitate stabilește:

a) lista temelor acoperite de datele RDDA;

b) variabilele și definițiile variabilelor legate de una sau mai multe dintre teme prevăzute la litera a);

c) legăturile dintre exploatația participantă și identificatorii exploatației respective în seturile de date prevăzute, în special, la articolul 4 alineatul (2) litera a) și e), precum și stabilește datele care urmează să fie extrase din aceste seturi de date;

d) începutul și sfârșitul anului de raportare;

e) forma și prezentarea fișei exploatației.”

(5) Atunci când își exercită atribuțiile prevăzute la alineatul (4) organul central de specialitate aplică următoarele norme:

a) actul normativ administrativ este justificat în mod corespunzător și nu creează sarcini suplimentare semnificative pentru exploatațiile participante;

b) efectuează analize privind relevanța, fezabilitatea și proporționalitatea categoriilor de date, inclusiv privind disponibilitatea și calitatea surselor de date adecvate, în special a surselor administrative relevante, și ține seama în mod corespunzător de rezultatele analizelor respective;

c) se asigură că categoriile de date sunt legate de obiectivele politicii agricole.

Articolul 10. Interdicții, accesul și protecția datelor

(1) Se interzice utilizarea datelor individuale obținute în temeiul prezentei Legi în alte scopuri decât cele prevăzute la articolul 1.

(2) Se interzice tuturor persoanelor care participă sau au participat la rețeaua de date să divulge orice date individuale sau orice alte informații de care au luat cunoștință în exercitarea funcției sau în legătură cu aceasta.

(3) Datele RDDA și, în scopul prezentei Legi, datele din alte seturi de date prevăzute la articolul 4 alineatul (2) litera a) și e) pot fi făcute publice cu condiția să fie atât agregate, cât și anonimizate.

(4) Agenția de legătură poate acorda acces la date pseudonimizate în scopuri de cercetare, în condițiile stabilite de organul central de specialitate.

(5) Agenția de legătură pune în aplicare măsuri tehnice și organizatorice pentru a se asigura și a fi în măsură să demonstreze că colectarea, prelucrarea, compilarea și transmiterea datelor individuale sunt limitate la scopurile stabilite de prezenta Lege.

(6) Datele individuale se păstrează atât timp cât sunt necesare pentru efectuarea analizelor pe baza seriilor cronologice.

(7) Datele individuale nu sunt puse la dispoziția altor persoane decât cele ale căror funcții le impun accesul la datele respective

(8) Prelucrarea, gestionarea și utilizarea datelor cu caracter personal colectate în temeiul prezentei Legi se face în conformitate cu Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.”

Art. IV. - Legea nr. 126/2025 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 353-355, art. 450), se modifică după cum urmează:

1. La articolul 7 alineatul (1) se completează cu litera g¹) cu următorul cuprins:
„g¹) cheltuieli legate de colectarea datelor rețelei de date privind durabilitatea agricolă și stimularea participării la această rețea;”

2. La articolul 46 alineatul (5) va avea următorul cuprins:
„(5) De regulă, reducerea este de 3% din cuantumul total al plății menționate la alineatul (1).”

3. Articolul 67 alineatul (3) se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins:
„e¹) cererilor de subvenționare a unei părți din prima de asigurare din contractele de asigurare în agricultură încheiate în anul 2025, depuse până la 1 februarie 2026.”

Art. V. – Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2026, cu excepția Art. III care intră în vigoare la 16 mai 2026 și Art. IV punctul 2, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2030.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Nr. _____ Chișinău, _____